

TEDŽVID

**priručnik za pravilno učenje Kur'ana
sa vježbama**

Sejid Strika

T E DŽ V I D

priručnik za pravilno učenje Kur'ana
sa vježbama

Sarajevo, 2018.

Autor: mr. Sejid ef. Strika
Recenzent: mr. hfz. Abdul-Aziz Drkić
Štampa: Art Media – Kakanj
Redaktura: Merjema Strika
Tiraž: 100 komada

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	4
RECENZIJA	5
VAKF - stajanje prilikom učenja.....	7
DAMIR - izgovaranje zamjenice HU (ه)	8
LAFZATULLAH - izgovaranje riječi Allah ﷺ	9
IDGAM MISLEJN - uklapanje istih harfova	10
IDGAM MISLEJN MEAL-GUNNEH - uklapanje istih harfova sa propuštanjem zraka kroz nos	11
IDGAM MEAL-GUNNEH - uklapanje sa propuštanjem zraka kroz nos.....	12
IDGAM BILA GUNNEH - uklapanje bez propuštanja zraka kroz nos.....	13
IKLAB - pretvaranje harfa N (ن) u harf M (م).....	14
IZHAR HALKIJJ - čisto izgovaranje harfa N (ن) ili tenvina.....	15
IZHAR ŠEFEVIJJ - čisto izgovaranje harfa M (م)	16
IHFА - skrivanje harfa N (ن).....	17
IHFА ŠEFEVIJJ - skrivanje harfa M (م).....	18
KALKALA - odskakanje harfova	19
HUKMURRA - izgovaranje harfa R (ر).....	21
IDGAM MUTEDŽANISEJN - uklapanje srodnih harfova	22
IDGAM MUTEKARIBEJN - uklapanje bliskih harfova	23
MEDD TABI'IJJ - obična dužina.....	24
MEDD MUTTESIL - spojena dužina.....	25
MEDD MUNFESIL - rastavljena dužina.....	26
MEDD LAZIM - stalna dužina.....	27
MEDD ARID - nestalna dužina.....	28
MEDD LIN - poluvokalna dužina	29
LITERATURA	30

PREDGOVOR

Hvala Gospodaru na svim Njegovim blagodatima, a posebno Mu hvala na tome što možemo Njegov govor (Kur'an) jezicima svojim izgovarati. Vrijednost Njegovog govora u odnosu na govor stvorenja je kao vrijednost Allaha, dž.š., u donosu na Njegova stvorenja. U Svom Govoru je kazao:

وَرَتَّلَ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا

I izgovoraj Kur'an pažljivo. (El-Muzemmil, 4)

Neka je salavat i selam na posljednjeg Allahovog poslanika, Muhammeda, a.s., koji je kazao:

إِنَّ لِلَّهِ أَهْلِينَ مِنَ النَّاسِ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ هُمْ؟
قَالَ: هُمْ أَهْلُ الْقُرْآنِ، أَهْلُ اللَّهِ وَخَاصَّتُهُ.

"Allah, uistinu, među robovima Svojim ima Sebi bliske robeve." "Ko su oni, Allahov Poslaniče", upitaše. "To su oni koji uče Kur'an, oni su bliski i posebni Allahovi robovi." (Ibn Madže, Sunen, I, br. hadisa 215)

Tedžvid je disciplina koja se bavi izučavanjem pravilnog učenja Kur'ana. Poput mnogih do sada napisanih tedžvida, i ovaj tedžvid je pokušaj da se doprinese boljem, pravilnijem učenju Kur'ana te lakšem razumijevanju tedžvidskih pravila.

Ovaj tedžvid ima za cilj da pomogne novim učačima Kur'ana, kako polaznicima mektepske nastave tako i odraslima, u lakšem savladavanju osnovnih tedžvidskih pravila. Jednostavan rječnik i izbjegavanje stručnih termina, koliko je to bilo moguće, čine ga pristupačnijim široj čitalačkoj populaciji.

Za svako tedžvidsko pravilo navedena je definicija koja objašnjava praktičnu primjenu tedžvidskog pravila, a zatim nekoliko primjera radi lakšeg razumijevanja pravila. Poslije definicije i primjera, u svakoj lekciji je navedena vježba u kojoj su istaknuta mjesta primjene pravila koje je prethodno definirano.

Nadamo se da će ovaj tedžvid pomoći mu'allimima pri objašnjavanju tedžvidskih pravila, kako djeci u mektebu tako i odraslima nakon završetka sufare.

Gospodaru naš, učini nam Kur'an časni zagovornikom na Sudnjem danu. Amin!

mr. Sejid ef. Strika

RECENZIJA

Pojedinačna obaveza svakog muslimana i muslimanke je da Kur'an časni – Riječ Božiju – uče primjenjujući pravila tedžvidske nauke. Muslimani su stoljećima gradili i njegovali poseban odnos prema Božijem Govoru. Primjenjujući tedžvidska pravila, nastojali su, prije svega, izvršiti obavezu koju pred njih stavlja Allah Uzvišeni, ali i priskrbiti posebnu počast – da Kur'an časni uče tačno onako kako je objavljen. Mnoštvo je kur'anskih i hadiskih argumenata koji nam potvrđuju da je Kur'an objavljen sa tedžvidom. Dovoljno je spomenuti kur'anski ajet iz sure *El-Furkan* u kojem Allah Uzvišeni kaže:

وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا - *I Mi ga objavljujemo sa tertilom (tedžvidom).*

Također, Allahov Poslanik, s.a.v.s., savjetujući ashabe da Kur'an uče od najboljih i najstručnijih karija, među kojima se posebno isticao Abdullah ibn Mes'ud, r.a., u jednoj predaji kaže: „Koga raduje da uči Kur'an onako kako je objavljen, neka uči kao Ibn Ummi 'Abd (Abdullah ibn Mes'ud).“

Melek Džebrail, a.s., je prvi učitelj, a Allahov Poslanik, s.a.v.s., prvi učenik pravilnog čitanja Kur'ana. Tedžvid i jeste nauka koja je izvedena iz prakse. On je rezultat nastojanja muslimanskih učenjaka da pravilno učenje Kur'ana približe i olakšaju svim vjernicima.

Značajan broj udžbenika i priručnika tedžvida na bosanskom jeziku svjedoči da su i muslimani ovih krajeva bili svjesni važnosti i značaja pravilnog učenja Kur'ana časnog.

Plejadi autora koji su pisali o tedžvidu, ovim Priručnikom, pridružio se i vrijedni sarajevski imam Sejid ef. Strika. Riječ je o Priručniku koji je prije svega namijenjen mektepskoj nastavi. Oslobođen stručne terminologije koja je svojstvena univerzitetskim udžbenicima kakav je *Tedžvid I – Pravila o učenju Kur'ana* rahmetli hafiza Fadila Fazlića, ovaj Priručnik ima za cilj približiti tedžvidska pravila djeci koja pohađaju mektepsku nastavu, ali i starijim svršenicima *Sufare*, kojih je u zadnje vrijeme, hvala Allahu Uzvišenom, sve više. Autor se fokusirao na osnovna tedžvidska pravila koja objašnjava krajnje jednostavnim i djeci prijemučivim jezikom.

Sejid ef. Strika zadnjih se godina posebno istakao radom u mektebu, gdje redovno postiže vrhunske rezultate, ali i radom sa starijim osobama koje žele naučiti kur'ansko pismo. Ovaj Priručnik i nastaje kao izraz potrebe da se olakša razumijevanje tedžvidskih pravila toj populaciji. Sejid ef. direktori je sudionik procesa poučavanja Kur'ana, stoga vjerujem da će uloženi napor polučiti željene rezultate i mnogim vjernicima pomoći u njihovim nastojanjima da Kur'an uče pravilno.

mr. hfz. Abdul-Aziz Drkić

Viši asistent na Katedri za kiraet pri Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu

VAKF – stajanje prilikom učenja

Prilikom učenja Kur'ana, učač može stati u sljedećim situacijama: ako je kraj ajeta, ako postoji znak za stajanje i kada mu ponestane daha. To čini na sljedeći način:

1. Kada riječ na kojoj staje završava **kratkim vokalom** E \acute{E} , I \acute{I} , U \acute{U}

ili **tenvinom** IN $\acute{\in}$, UN $\acute{\un}$, stat će kao da je na riječi **sukun** \circ , npr.:

سَوَاءٌ ; **مَا حَلَقَ** čita se: **سَوَاءٌ** ; **مَا حَلَقَ** čita se: **سَوَاءٌ**

2. Kada riječ završava **tenvinom** EN $\acute{\in}$, stat će kao da je **dugo** A $\acute{\aa}$, npr.:

ضَبْحًا ; **أَفْوَاجًا** čita se: **ضَبْحًا** ; **أَفْوَاجًا** čita se: **ضَبْحًا**

3. Kada riječ završava **dugim vokalom** A $\acute{\aa}$, **dugim vokalom** I $\acute{\ii}$ ili **dugim vokalom** U $\acute{\uu}$, stat će bez ikakve promjene, npr.:

وَعْبُدُوا ; **حُسْنَى** ; **دِينِي** ; **أَمَّا** ; **قَامُوا**

4. Kada riječ završava okruglim T (ة/ة), stat će kao da je napisano slovo H (ه), bez obzira koji je vokal ili tenvin napisan na njemu, npr.:

أَفْئِدَةً ; **الْقَارِعَةُ** čita se: **أَفْئِدَةً** ; **الْقَارِعَةُ** čita se: **أَفْئِدَةً**

PREGLED U TABELI:

KADA RIJEČ ZAVRŠAVA NA	STAJEMO
E \acute{E} , I \acute{I} , U \acute{U} , IN $\acute{\in}$, UN $\acute{\un}$	kao da je sukun \circ
EN $\acute{\in}$	kao da je dugoo A $\acute{\aa}$
dugoo A $\acute{\aa}$, dugoo I $\acute{\ii}$, dugoo U $\acute{\uu}$	bez ikakve promjene
okruglo T (ة/ة)	kao da je H (ه)

ZNAKOVI ZA STAJANJE

Iznad nekih riječi u Kur'anu nalaze se **znakovi** koji označavaju da li se na toj riječi mora stati ili se ne smije, da li je bolje stati ili je bolje preći. Ti znakovi su:

MORA SE STATI	BOLJE STATI	BOLJE PREĆI	NE SMIJE SE STATI
م	صلی ؛ ق ؛ ص ؛ ذ	قف ؛ قلی ؛ ج ؛ ط	لا

SEKTA	TRI TAČKICE
سکتہ ؛ س	رَبِّ فِيهِ

Pauzira se bez prekidanja daha.

Ukoliko se pauzira na prvom znaku, onda je na drugom obavezno preći i obrnuto.

NAPOMENA: Znak **قصر** ispod riječi je znak da se vokal ispod kojeg se nalazi uči kratko, a **مد** je znak da se vokal uči dugo.

VJEŽBA

وَمَا يَعْلَمُ ثَأْوِيلَةً إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ أَمَّا بِهِ كُلُّ
مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَكُّرُ إِلَّا أُولُوا الْأَلْبَابُ وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا
وَمَا أَدْرِيكَ مَا الْقَارِعَةُ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَبِّ فِيهِ هُدًى
لِلْمُتَّقِينَ إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ
الرَّحْمَنُ فَقَالَ يَا قَوْمِ اغْبُدُوا قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِنِي
وَالسَّمَاءَ بِنَاءٌ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

DAMIR - izgovaranje zamjenice HU (ه)

Kada prije zamjenice HU (ه) dođe **dugi vokal A** أـ, Iـ ili **sukun** هـ, zamjenica HU (ه) se uči kratko:

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ؛ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَرَرَ

Kada prije zamjenice HU (ه) dođe **kratki vokal E** ئـ, Iـ ili **U** ۈـ, zamjenica HU (ه) se uči dugo:

وَأَمَّا مَنْ حَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُمَّهُ هَاوِيَةً ؛ وَمَلَّا ئِكْتَهُ وَكُثْبَهُ وَرُسْلَهُ

VJEŽBA

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ يُضْلِلُ بِهِ كَثِيرًا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ
وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ
وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذِلِكَ فَلِيَفْرَحُوا فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ
أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقٌ فَلِيُنْفِقْ إِذْ قَالَ لِبَنِيِّهِ مَا تَعْبُدُونَ
وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ

LAFZATULLAH - izgovaranje riječi Allah

Kada prije riječi Allah **الله** dođe **vokal E** — ili **vokal U** ُ, riječ Allah **الله** se uči krupno, npr.: **رَسُولُ اللَّهِ** ; **وَاللَّهُ**.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلُّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

Kada prije riječi Allah **الله** dođe **vokal I** ـ, riječ Allah **الله** se uči tanko, npr.: **بِاللَّهِ** ; **بِسْمِ اللَّهِ**.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ; **وَكَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيرًا**

VJEŽBA

وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١﴾ **إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ**
كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ ﴿٢﴾ **وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ** ﴿٣﴾
لَكِنَّ اللَّهَ يَشْهُدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ ﴿٤﴾ **وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا** ﴿٥﴾ **قَالَ لَهُمْ**
رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقِيَاهَا ﴿٦﴾ **وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ** وَمَا هُوَ
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ **وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ** ﴿٧﴾ **فَأَيْنَمَا**
تُولُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلَيْمٌ ﴿٨﴾

IDGAM MISLEJN - uklapanje istih harfova

Kada poslije bilo kojeg harfa sa **sukunom** ُ dođe **isti** harf sa **hareketom**, dolazi do potpunog uklapanja, tj. prvi harf se ne uči, a drugi se uči sa **tešdidom**, npr.:

قُلْ لَمْ ; **إِذْهَبَ** čita se: **إِذْهَبَ**

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ ; **إِذْهَبَ مُغَاضِبًا** ; **يُكْرِهُنَّ**

إِذْهَبْ بِكِتَابِي هَذَا ; **وَادْعُ كُرْرَبَكَ كَثِيرًا**

VJEŽBA

بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ﴿١﴾ **أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ**
قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ ﴿٢﴾ **يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ**
شَيْءٍ ﴿٣﴾ **وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ** ﴿٤﴾ **مَا لَمْ تَسْطِعْ**
عَلَيْهِ صَبَرًا ﴿٥﴾ **أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ** ﴿٦﴾ **فَمَا رَبَحْتُ**
تِجَارَتِهِمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ **فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ** ﴿٨﴾ **وَقُلْ**
لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ﴿٩﴾

IDGAM MISLEJN MEAL-GUNNEH

uklapanje istih harfova sa propuštanjem zraka kroz nos

Kada poslije harfa **M (م)** sa **sukunom** dođe harf **M (م)** sa **hareketom**, dolazi do uklapanja harfa **M (م)** sa **sukunom** u harf **M (م)** sa **hareketom**, uz propuštanje zraka kroz nos u trajanju od 2 hareketa, npr.:

هُمْ مِنْ čita se:

إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ ؛ أَطْعَمَهُمْ مِنْ ؛ وَأَمْنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ
الَّذِينَ يَظْنُونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ ؛ فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ

VJEŽBA

مِنْ بَعْدِ مَا أَرَأَكُمْ مَا تُحِبُّونَ ﴿١﴾ أَوْلَامَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ
أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَتَى هَذَا ﴿٢﴾ فَمِنْهُمْ مَنْ أَمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ
صَدَّعَنْهُ ﴿٣﴾ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ ﴿٦﴾ إِنَّهَا
عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ ﴿٧﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَيُعْلِمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

IDGAM MEAL-GUNNEH

uklapanje sa propuštanjem zraka kroz nos

Kada poslije harfa **N** sa **sukunom** (ن) ili **tenvina** **EN** (恩), **IN** (恩), **UN** (恩) dođe jedan od četiri harfa: **و ن م ي** (sadržana u riječi **jemnu** - يَمْنُو), dolazi do uklapanja harfa **N** (ن) u jedan od spomenuta četiri harfa, propuštajući zrak kroz nos u trajanju od 2 hareketa, npr.:

نِعْمَةٌ مِنْهُ čita se: **نِعْمَةٌ مِنْ شَاءٌ** ; **مَنْشَاءٌ** čita se: **مَنْشَاءٌ مِنْ شَاءٌ**
لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ؛ **فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ**
مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصَارَانِيًّا وَلِكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا

VJEŽBA

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿١﴾ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا
وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٢﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا
وَالسَّمَاءَ بَنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ﴿٣﴾ الَّذِي جَمَعَ مَا لَا
وَعَدَدَهُ ﴿٤﴾ أَوْ كَصِيبٌ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ
وَأَزْواجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ ﴿٥﴾ وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى
الْخَيْرِ ﴿٦﴾

IDGAM BILA GUNNEH uklapanje bez propuštanja zraka kroz nos

Kada poslije harfa **N** sa **sukunom** (ن) ili **tenvina** EN ڦ, IN ڻ, UN ڻ dode harf **L** (ل) ili **R** (ر), dolazi do potpunog uklapanja harfa **N** (ن) u harf **L** (ل), odnosno, **R** (ر), tj. **N** (ن) se nikako ne uči, npr.:

مِرَبِّهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ : وَيُلْكُلٌ
 وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا رَحِيمًا ؟ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ
 فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبْتُ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ

VJEŽBA

وَيُلْكُلٌ هُمَزٌ لُمَزٌ وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا وَوَهْبَنَا
 لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ
 كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَإِذَا لَا تَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ
 لِسَانًا عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشِّرَى لِلْمُحْسِنِينَ قَالَ وَمَنْ
 يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ

IKLAB - pretvaranje harfa N (ن) u harf M (م)

Kada poslije harfa **N** sa **sukunom** (ن) ili **tenvina** EN ڦ, IN ڻ, UN ڻ dode harf **B** (ب), onda se harf **N** (ن) pretvara u harf **M** (م) u trajanju od 2 hareketa:

سَمِيعٌ بَصِيرٌ سَمِيعٌ بَصِيرٌ مِمْبَعْدٍ مِمْبَعْدٍ
 مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَائِهَا ؛ إِذَا قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي
 صُمُّ بُكْمٌ عُمُّ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ

VJEŽBA

وَاللَّهُ عَلِيهِ بِالْمُتَّقِينَ فَأَثَابُكُمْ غَمًا بِغَمٍ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا
 تَعْمَلُونَ كَلَّا لَيُنْبَذَنَ فِي الْحُطْمَةِ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ
 اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا
 إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ
 السَّعِيرِ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا ثُنِبَتِ الْأَرْضُ أَلَمْ تَرَ
 إِلَى الْمَلَأِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى

IZHAR HALKIJJ - čisto izgovaranje harfa N (ن) ili tenvina

Kada poslije harfa N sa **sukunom** (نْ) ili **tenvina** EN ڻ, IN ڻ, UN ڻ dođe jedan od šest grlenih harfova: خ غ ح ع ه أ (ن), onda se harf N (ن) izgovara čisto, tj. bez uklapanja, npr.:

قالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ؛ عَنْهُ
وَهُمْ يَنْهَاونَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ ؛ عَلِيهِمَا حَكِيمًا

IZHAR MUTLAK – kada poslije harfa N sa **sukunom** (نْ) u istoj riječi dođu harf V (و) ili J (ي), harf N (ن) se izgovara čisto, tj. bez uklapanja, npr.:

الدُّنْيَا ؛ بُنْيَانٌ ؛ صِنْوَانٌ ؛ قِنْوَانٌ

VJEŽBA

وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا
وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا وَكُلًا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا
وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحِرْ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ لَا سُقِينَاهُمْ مَاءً غَدَقًا
وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ وَمِنَ النَّحْلِ مِنْ
طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ أَفَمَنْ أَسَسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَى مِنَ اللَّهِ
وَعَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا

IZHAR ŠFEVIJJ – čisto izgovaranje harfa M (م)

Kada harf M sa **sukunom** (مْ) dođe ispred bilo kojeg harfa, osim harfova **B** (ب) i **M** (م), onda se harf M (م) izgovara čisto, tj. bez uklapanja, npr.:

أَلَمْ تَرَ ؛ لَكُمْ دِينُكُمْ ؛ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْصُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الصَّالِيْنَ
لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

VJEŽBA

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ إِيَّا لِفِيهِمْ رِحْلَةً
الشِّتَّاءِ وَالصَّيفِ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ وَسَوَاءٌ
عَلَيْهِمْ أَنَّذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ
اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ
أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ
وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشاَوَةٌ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْرَنُونَ

IHFA - skrivanje harfa N (ن)

Kada poslije harfa **N** sa **sukunom** (نْ) ili **tenvina** EN ڻ, IN ڻ, UN ڻ dodje jedan od 15 harfova: ك ت ث ج د ذ س ش ص ض ط ظ ف ق, onda se harf **N** (ن) uči kroz nos u trajanju od 2 hareketa, s tim da jezik ne dotakne nepce, npr.:

أَجْرٌ كَرِيمٌ ؛ أَنْثُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ؛ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ
وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ؛ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

VJEŽBA

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ﴿١﴾ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢﴾ وَلَا يَنْهَا هُمْ صُونَ الْمِيثَاقَ ﴿٣﴾ إِنْ تَنْهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا نَعْدُ وَلَنْ تُغْنِي عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا ﴿٤﴾ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ أَمِنًا ﴿٥﴾ أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سَوْءٌ عَمَلٍهُ ﴿٦﴾ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ أَبَائِهِمْ ﴿٧﴾ أَلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتٍ مَا رَزَقْنَاكُمْ ﴿٨﴾

IHFA ŠEFEVIJJ - skrivanje harfa M (م)

Kada poslije harfa **M** sa **sukunom** (مْ) dođe harf **B** (ب), produžava se izgovor harfa **M** (م) u trajanju od 2 hareketa, npr.:

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ ؛ أَمْ بِهِ ؛ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ
يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاءِ وَالْعَشِيِّ ؛ إِنَّ اللَّهَ نِعِمًا يَعِظُكُمْ بِهِ
ذَلِكُمْ وَصَاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

VJEŽBA

قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ ﴿١﴾ فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا ﴿٢﴾ ذَلِكُمْ وَصَاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا هُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ ﴿٤﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴿٥﴾ حُذْدِ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً ثُطَهْرُهُمْ وَثُرَّكِيْهِمْ بِهَا ﴿٦﴾ يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ ﴿٧﴾ أَتَمْ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ أَلَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ ﴿٨﴾

KALKALA - odskakanje harfova

Kada sa **sukunom** (—) dođe jedan od pet harfova: **د ج ب ط ق** (sadržanih u izrazu **kutbu džeddin** - **قطب جدد**), dolazi do odskakanja navedenih harfova, npr.:

قد ; أجر ; الأبت ; الفلق ؛ قسط
وَقُرَاً فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ ؛ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

VJEŽBA

وَهُوَ الَّذِي يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ ❁ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ
فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ❁ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ ❁ قِيلَ اذْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ❁ قُلْ هُوَ اللَّهُ
أَحَدٌ ❁ اللَّهُ الصَّمَدُ ❁ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ ❁ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوا
أَحَدٌ ❁

HUKMURRA - izgovor harfa R (ر)

Harf **R** (ر) se uči krupno u sljedećim situacijama:

1. kada je harf **R** sa **vokalom E** (إ) ili **vokalom U** (أ), npr.: **رُبَّما** ; **أَلْمَتَرَ**
2. kada je harf **R** sa **sukunom**, a prije njeg harf sa **vokalom E** (إ) ili **U** (أ), npr.: **فَاهْجُرْ** ; **تَرْجُفْ**
3. kada je harf **R** sa **sukunom**, prije njeg harf sa **sukunom**, a prije toga harf sa **vokalom E** (إ) ili **U** (أ), npr.: **صُدُورْ** ; **قَدْرْ**
4. kada je harf **R** sa **sukunom** (ر), a prije njeg glas sa nestalnom kesrom, npr.: **لِمَنِ ارْتَضَى**
5. kada je harf **R** sa **sukunom** (ر), a poslije njeg jedan od krupnih harfova, npr.: **فِرْقَةٍ** ; **قِرْطَاسٍ**

VJEŽBA

رَبَّنَا وَابَعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا ❁ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ❁ يَوْمَ تَرْجُفُ
الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ ❁ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ❁ فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ
فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ ❁ إِنَّ رَبَّكَ لِيَأْمِرُ صَادِرٍ ❁ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ
ارْتَضَى ❁ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ❁ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ
الْقَدْرِ ❁ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ ❁ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ❁

Harf **R** (ر) se uči tanko u sljedećim situacijama:

1. kada je harf **R** sa **vokalom I** (إِ), npr.: مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

2. kada je harf **R** sa **sukunom**, a prije njeg harf sa **vokalom I** (إِ-رِ), npr.:

أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ

3. kada je harf **R** sa **sukunom**, prije njeg harf sa **sukunom**, a prije toga harf sa **vokalom I** (إِ-رِ-رِ), npr.: هُلْ فِي ذَلِكَ قَسْمٌ لِذِي حِجْرٍ

4. kada je harf **R** sa **sukunom**, a prije njeg harf **J** također sa **sukunom**, a prije toga harf sa **vokalom E** (إِ-رِ-رِ-هِ), npr.: وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ

VJEŽBA

أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ ﴿١﴾ وَتَنَاجِحُوا بِالْبِرِّ وَالْتَّقْوِيِّ وَفِي
الرِّقَابِ وَالْغَارِمِينَ ﴿٢﴾ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣﴾ قِبْلَ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ ﴿٤﴾ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ ﴿٥﴾ وَأَنْذِرْ
عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٦﴾ وَأَمْرُ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا
فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا ﴿٧﴾ وَقَدَرْنَا فِيهَا السَّيْرَ ﴿٨﴾ قَالُوا لَا ضَيْرٌ ﴿٩﴾ هُوَ
أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ﴿١٠﴾

IDGAM MUTEDŽANISEJN – uklapanje srodnih harfova

Kada dođu jedan do drugog **srođni harfovi** od kojih je prvi sa **sukunom**, a drugi sa **hareketom**, onda se prvi uklapa u drugi iz iste grupe:

1. عَبَّاتُمْ طَدَتْ npr.: عَبَّاتُمْ čita se: ط د ت

وَلَا آنَا عَابِدُ مَا عَبَّدْتُمْ ؛ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ

2. إِظْلَمُوا ظَلَمُوا npr.: إِظْلَمُوا čita se: ظ ذ ث

وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ؛ يَلْهَثْ ذِلِكَ

3. يَا بُنَىَ ارْكَبْ مَعَنَا بِمْ npr.: يَا بُنَىَ ارْكَبْ čita se: يَا بُنَىَ ارْكَبْ مَعَنَا بِمْ

يَا بُنَىَ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ

VJEŽBA

فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللَّهَ رَبَّهُمَا ﴿١﴾ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي
فَأَرْدُتْ أَنْ أَعِيَّبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ ﴿٢﴾ فَامْتَنَتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي
إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ ﴿٣﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ﴿٤﴾ إِنْ
تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ذِلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا
يَا بُنَىَ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٥﴾

IDGAM MUTEKARIBEJN - uklapanje bliskih harfova

Kada dođu jedan do drugog **bliski** harfovi, prvi sa **sukunom**, a drugi sa **hareketom**, onda se prvi uklapa u drugi iz iste grupe:

1. Kada poslije harfa **Q** sa **sukunom** (ق) dođe harf **K** (ك) sa **hareketom**:

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ
čita se: أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ

2. Kada poslije harfa **L** sa **sukunom** (ل) dođe harf **R** (ر) sa **hareketom**:

وَقُلْ رَبِّ
čita se: وَقُلْ رَبِّ

VJEŽBA

وَقُلْ رَبِّ زَنْدِي عِلْمًا بَلْ رَفِعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
إِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ دُورَحْمَةٌ وَاسِعَةٌ أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ
مَهِينٍ وَاحْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الدُّلُّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا
كَمَا رَبَّيْانِي صَغِيرًا وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ
رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقِ

MEDD TABI'IJJ - obična dužina

Kada poslije **dugog vokala** A ا́، I إِ، U ىُ nema ni **hemzeta** ni **sukuna**, bit će **medd tabi'ijj**. Traje 2 hareketa, npr.: ءَا ثُوْنِي .

أَرَرُ ؛ أَوَوْ ؛ دَارَ ؛ قَالَ ؛ ذَوَى ؛

دُو ؛ صُدُورِ ؛ رَبِّي ؛ يُرِيدُ ؛

VJEŽBA

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ
فِيهِ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا
فِيهِ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ مَا
لَا يُبْدُونَ لَكُمْ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا
عَلَمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ أَمْنُوا قَالُوا أَمَنَّا

MEDD MUTTESIL – spojena dužina

Kada poslije **dugog vokala A** ا́ وَ Iِ يِ dođe **hemze** u istoj riječi, bit će medd muttesil. Traje obavezno 4-5 hareketa, npr.: جَاءَ.

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ
أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ

VJEŽBA

وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجَئَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُصِّرَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ
● مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
وَلَا تَتَّبِعَ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ ● وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الشَّمَراتِ رِزْقًا لَكُمْ ● أُولَئِكَ
جَزَّاؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ●

MEDD MUNFESIL – rastavljenja dužina

Kada poslije **dugog vokala A** ا́ وَ Iِ يِ dođe **hemze ili elif na početku sljedeće** riječi, bit će medd munfesil. Traje 4-5 hareketa, npr.: وَمَا أَنْتُمْ.

„turska stampa“

„medinska stampa“

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ - وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ
وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ - وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ
مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ - مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ

VJEŽBA

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ● وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا
مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ● يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَمْنُوا قُوَا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيْكُمْ نَارًا
فَتُوَبُّوا إِلَى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ● وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
مَا فِي أَنْفُسِكُمْ ● يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ ثُحَرِّمَ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ
يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ● مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

MEDD LAZIM – stalna dužina

Kada poslije **dugog vokala** A ا و I ي , U ى dođe harf sa **stalnim sukunom** ۚ ili **tešdidom** ۖ, bit će medd lazim. Traje obavezno 6 hareketa,

npr.: آلَانَ : حَاجَّ .

الْفُ لَامِ مِيمٌ : الْمَ صَادٌ : قَافٌ
وَالصَّاقَاتِ صَفَّا ؛ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَةُ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الصَّالِينَ

VJEŽBA

آلَانَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا
الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ﴿٢﴾ الْحَاقَةُ مَا الْحَاقَةُ ﴿٣﴾ وَمَا هُمْ
بِصَارِينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ﴿٤﴾ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَأَدَ
لِفَضْلِهِ ﴿٥﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَةُ ﴿٦﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامِةُ الْكُبْرَى
قُلْ آلَذَّكَرِينَ حَرَمَ أَمِ الْأُنْثَيَينَ ﴿٧﴾ اللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٨﴾

MEDD ARID – nestalna dužina

Kada poslije **dugog vokala** A ا و I ي , U ى dođe **nestalni sukun**, bit će medd arid. Traje 2-4-6 hareketa.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ؛ وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
فَبِأَيِّ الْأَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ؛ وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

VJEŽBA

وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابُ أَلِيمٌ ﴿١﴾ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٢﴾ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿٤﴾ أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ
بِالْدِينِ ﴿٥﴾ وَالْتِينِ وَالرَّزِيْتُونِ ﴿٦﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٧﴾ وَهَذَا الْبَلْدِ
الْأَمِينِ ﴿٨﴾ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَئِءٍ قَدِيرٌ ﴿٩﴾ وَهُوَ بِكُلِّ شَئِءٍ عَلِيمٌ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠﴾ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبُنَ السَّيِّئَاتِ

MEDD LIN – poluvokalna dužina

Kada harfovi V ili J budu sa **sukunom** (وَيْ), prije njih **kratki vokal E** ́, a poslije njih harf sa **sukunom**, bit će medd lin, npr.:

خَيْرٌ (ـيـ) ; خَوْفٌ (ـفـ).

Ta dužina na harfu V ili J (وَ) traje 2-4-6 hareketa.

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ؛ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ
قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ ؛ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأَى الْعَيْنِ
وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ

VJEŽBA

لِإِيَّالِفِ قُرْيَشٍ إِيَّالِفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَّاءِ وَالصَّيفِ
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَأَمَنَهُمْ
مِنْ خَوْفٍ وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ أَلِفِرْعَوْنَ وَقَاتَلَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ
النَّصَارَى عَلَى شَئِءٍ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ
وَلَوْ أَنَّهُمْ أَمَنُوا وَاتَّقُوا لَمَتُوبَةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ

LITERATURA

1. Fazlić, Fadil, *Tedžvid: pravila o učenju Kur'ana*, Fakultet islamskih nauka u Sarajevu, Sarajevo, 1997.
2. Silajdžić, Ćamil i Ibrahim Trebinjac, *Tedžvid: pravilno učenje Kur'ana*, El-Kalem, Sarajevo, 2003.
3. Štulanović, Omer, *Tedžvid: vjeroučni udžbenik za peti razred osnovne škole*, El-Kalem, Sarajevo, 1996.
4. Haračić, Nedim, *Propisno učenje Kur'ana, izgovor, pisanje harfova i tedžvid*, Ennehul-haqq kutubhana, Sarajevo, 2011.
5. Hasanspahić, Asim, *Sufara*, MIZ Kakanj, Kakanj, 2008.

